

Saheli

Sigikakuma... Fokaben

Mogo caman be kele kuma fo da la, u t'a si don.

Caman be tijenni kuma fo, k'a wale taama, olu si te kele koro don.

Aw b'a ye tele la, arajo be tilen k'a kuma fo, ko kele be Liberiya, a be Urtiawanda, a be Bosini, a be Alizeri, a be Kazamansi. Ala ka n'a ke, ni geri siwili ye sen soro an fe yan, an b'a don o don k'a ka jugu folen ye.

Dunuya ferekera. Yoro kelen te, Jamana be n'a ka balawu.

Ala ye Mali Kisi k'a bo balawu caman na ninan. Halibi Ala ka deme ke.

Kuma kura ni waleya kura minnu be jamana kono bi, be b'a kalama. Ajirala ko koroborowy jekulu ani kelebolo sigi senkan min togo "ganda koyi" walasa ka dankari burudame tijenninkelaw ka binnkani ni mogo faga la. Ko fulaw fana ye, jekulu sigi o hukumukelen kono min togo ye ko "Lafiya".

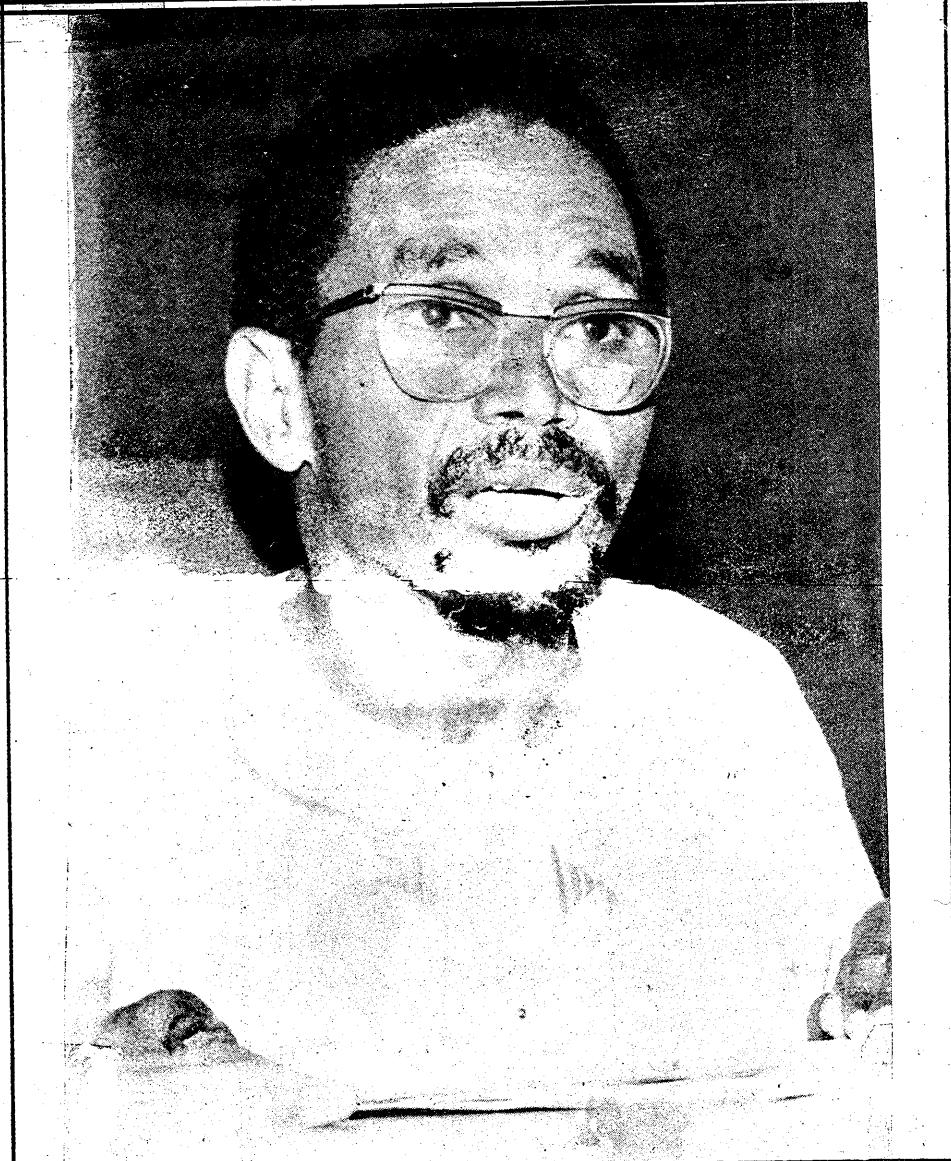
Kabini Ala ye dunuya da, dusukun ka tijenin ka ca. Hakili de be ko dilan.

An be yoro min na bi, kolajuguyala ka ca a dilanbagaw ye.

An b'a nin Saheli kanubagaw fe, u k'u yere tanga fitine ma.

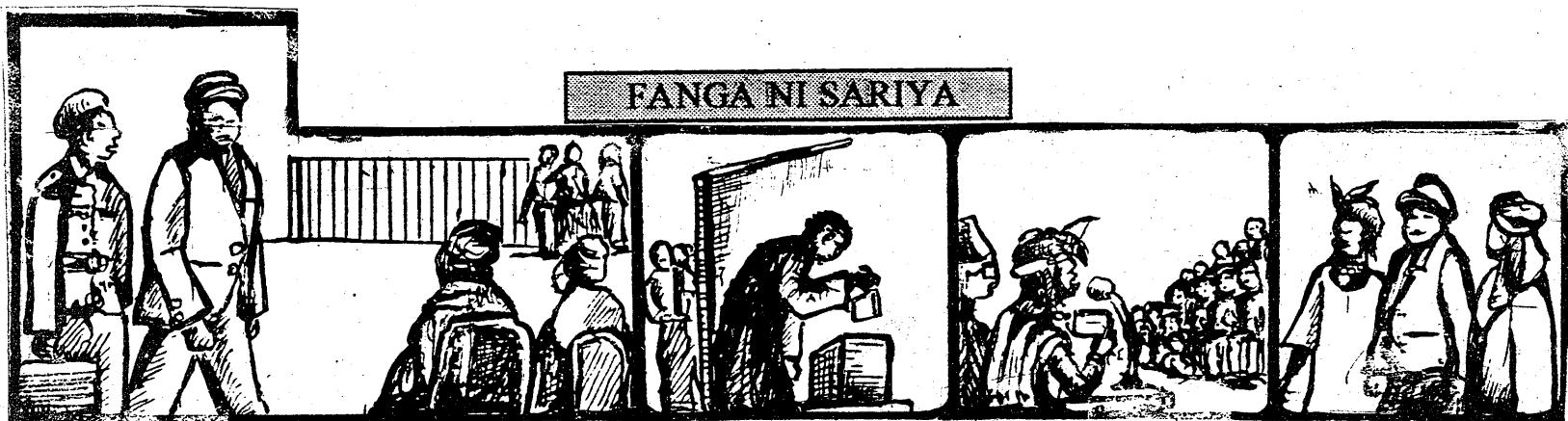
Gelsya tow temenna k'an to an cogo la, nin gerente in fana be temen sabali nin pogonkanu kono

Morilaka

*Ali Nuhun Jalo Depitejekulu
peresidan*

Fanga k'a joyoro fa kabini sisan n'o te siyawoloma kelebolo minnu be ka sigi sen kan
olu na ke sababu ye ka jamana dafiri.

MARA WALAWALALI

A kōlēsira, k'a fo, ko mögō te ke fən ye i yere kō. Ola an be se k'a fo ko an ka penamaya latige konuman, a sanna soro an yere jeyorō belebele b'o la. An k'an pun an dakan kōro, o ce ka jii mögōwərē k'i jun akōrō an no na. O de hukumu kōno, jerejekuluw sigira an ka marayorō damadama kōno: Segu, Sikaso, Mōti, Kayi...

Nin walekeli ni sisance, a ka ca ni kalo naani ye. Jerejekulu ninun ye ninini ke, walasa marayorō folenw yiriwali bē se ka ke lakika la, soro sira, hadamadenya sira, sekō ni dōnko sira bē fe, n'a kōno mögōw ka yere deme ye. O waleya min bēna sira soro, o bē wele faransikan na ko desantaralizasōn. O te fən were ye mara walawalali kō. A kōro, yere mara. Folo folo, marabolo de tun be fanga boli cikēdugu la, mögōw kan, k'a-soro am'u jininka u fela la. Marayorō kuntigiw ni kafokuntigiw tun be sariyabolisebenw ta k'u cun u maramögōw kan, here bē si, here bē tilen. Fanga ke cogo in de bēna yelēma, ka kōrōlenko ban pewu.

Kafow ni marayorōw dilanniko te se ka fo bilen fo ni a kōno mögōw ka hakilina, n'u kuntilemma tara k'o ke jetaa sabatilan ye.

Mohamedi kōne

KA BD KAYI

Kayi gofereneri, n'o ye liyetinan koloneli Lasine Kōne ye, ale ye taama ke ka Ayitekaw n i H o r o g i n e n w a k a w kumajogonya ani Moritani jamanaden minnu nana kalifa jini an ka jamana kōno n'u sigilen bē nin dugu fila la. Dugu fila ninnu bē Awuru arōndiseman na Kayi kafo la. Taama in dabōra ka fərew tige minnub'a to binnkanni ni bagan sonya bē dabila cogo min na walasa samiyedonda in na mögōw ka se ka taa u ka forobaaraw la lafiya la. Hakililajigin na, Moritani jamanaden ninnu bē dugu ninnu nakabini san 1989. U bētaamaa 18.000 jōgon na. Kéle min wulila Senegali ni Moritani cē, o de kera sababu ye n'u nana sigi Mali la. A ca a la nin ko sugu mana ke, mögō bolilen bē de bē farajogon kan yoro kelen. A ka ca a la ni nin ko sugu kera,

mögō bolilen bē de bē farajogon kan yoro kelen.

Nka dugu ninnu na, u ni jamana denw bē de sigilen bē jōgon kari du kelenw kōno. U caman ye fulaw de ye. U bōto u ka jamana na, u bolila k'u ka baganw bē to u kō. Nka bi-bi in na, u b'a fe cogo bē de la ka bagantigiyakē. O de koson u be wuli k'a ke bagan sonya ye.

Gōfereneri yeladili kan lase Moritani jamanaden ninnu ma u ka binkanni dabila k'u janto u ka baganw na walasa olu kana senefenw tijé. A ye wele bila bē ma walasa lafiya ka don kabila in kōno. Liyetinan koloneli Lasine Kōne labanna k'a da bē tulo kan, ko zuwenkalo bē sa yoro o yoro, dijé seleke naani tōba ka serewisidamin bē wele ko HCR, o bēna dayelé Kayi. N'o kera, a bēna mögō bolilen ninnu bē togo seben kasorō ka seben d'u ma min b'a to u bē faransasiya ka bōtōw la

SAHEL Kanubaaw, Jenseñijekulu ka taama ma se yoro bē la.

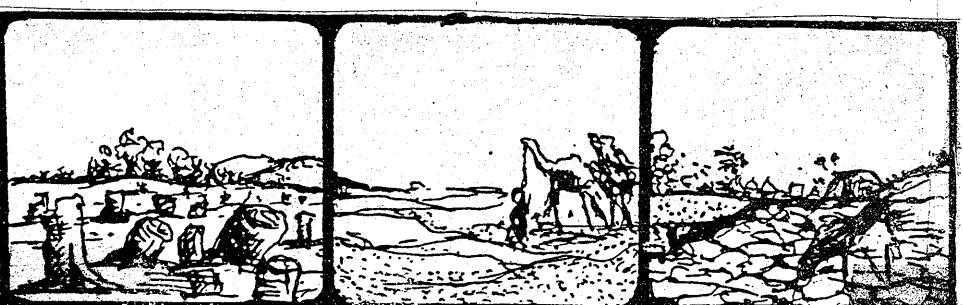
Ni min ka dugu ma kunnafonisēben in soro, i bē se ka bataki ci an ma B.P E 352 la, Tél : 23-14-29 (Bamako),

walima i bē se Bamako. An ka baarakeda pésinen be Sogoninko musojiginso ma, Nimaga ka Sangaso la faramansi sanfe.

Minnu ye bataki ci an ma ko Saheli ka lase u ma, kalo nata la an na fərew tige walasa u ka se k'a soro.

LAMINI

Fijnekolon

Ntenendon zuwenkalo tile 13, sanji ni dakabana fijé do n a n a Kucenébugu. Kucenébugu ye dugu ye Dogoni kafo la, o be Sikaso mara kono; senéke dugu don. Ntenen don in fijé bén a to mögo caman hakili la. Osabu te doweré ye jigitige fijé ko. Kucenébugukaw, denmisen fara mögököröba kan, u bée ko an' ma deli ka ni njogon balawu fijé ye. Musow ka nafenw seneyoro jasabolow fara la k'u bin, dow yere melekela i ko dében. O bee la, jiriw ta de juguyara. Fijé ye jiribolow kari i b'a fo mögów de yelenna k'ukanan. Jirikuturuw yere bogötira, ka dow kari u ce ma. Fijé ye tijeni ke kéné min kan, a jçsurun be taa bametere fila ni tila la, wa a jojan be bametere naani bo. Forow Kono buguso caman ci tara ka bo u kun na. Dugu kono toliso caman bili wulila, nka o si ma ta ka bo a so kan. Tijeni koni barika bonyana nka mögo si ni ma to nin ko in na.

Dow ko, nin te ke gansan sabula fijé in ma tijeni ke yoro were sila ni Kucenébugu dugu n'a kungo te. Mögo werew ko, fijé barika tun ka bon o ye tijé ye, nka olu ka jate la a soro la min fe o ye fijé taara seleke min fe fö, a nana bali ka yelema a ne jugu kan, ka segin a boyoro la. Olu koni hakili la o de nana ni tijeniba in ye.

Hamidu Berete.

Saniya ni kenéya

Bi-bi in na, an ka dugu misenw suguw kono dumunifén tobilenw nogolen don kosebe ka da u ladoncogo kan. N'i donna sugu ninnu kono, i be taa a soro temensiraw ka dögö. Mögów be gère ka njogon d i g i - d i g i . U temensennaw be gongon min wuli, o de be taa da dumunifén ninnu kan k'u nogó sabu u te datugu. Gongon bolenko yen, dimogów de be da-da dumunifén ninnu kan. O koni ye neje kelen ye neje kan de !

Dumunifén nogolen ninnu dunni de be kono dimi misenin caman lase denmisenw ma.

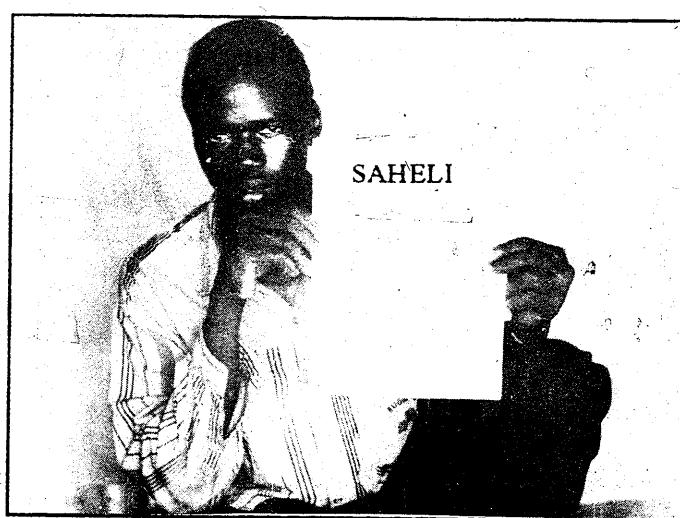
Saniya min be ne fe ka da jama tulo kan, o de ye ko mögo o mögo

n'a ma ne k'e de b'a fe ka dumunifén dilan k'a feere sugu la, i k'i jija k'a ke tasa datugulama kono. O bolen ko yen i be taa i sigi ga koro. Kana sigi mögów temensira la cogo si la. Ni mögo min sera ka nin wale fölen ninnu matarafa, e be ke saniya ni kenéya demejögön numan do ye.

An be don min na bi, bana do bugunen don an ka dugumiennin w kono. Dow ko korosakorosa ; dow fana ko nejebana. Cogoya kelen si ma don bana in na fölo.

A be mögo mine i fari fan bee la ; a te fari fan si to N'a y'i mine, a be kuru-kuru bo i fari fan bee la. Kuru-kuru b'i neje fo i b'u siyen k'u datige. A da manatige, a be ke a dama joli

ye. Ne miiri la, bana in sababu be se ka ke ji nogolen de ye. Feere min be se ka soro o jinogo ko la, o ye ka kolonji furake kalo wooro o kalo wooro. K o l o n j i furakelen mana bo ka sigi, a ka kan ka lasago ko numan.

Musa Mori Dunbiya

Cikélaw, aw mago mana jo binfagan na, a'ye wuli ka se kontuwari 2.000 (comptoir 2.000), la etabiliseman Isa Mori Danbele. O file nin ye wikoma (HUICOMA) némogcsoba kéréfè BP : 2336 Ngolonina Bamako.

N'aw sera yen, aw bë binfagan minnu soro, yen, olu file nin ye.

BASAGARAN PL2 - Ale ye maloforo binfagan ye. A litiri 6 n'o bë bëñ litiri 1 ni tila bidon 4 ma, o de bë ke taari kelen na. Ke ko kelen bë laboli ke. A bë ke malo turulen wala a serilen kofe tile 10 nan ni 15 na furance.

BELATERI - Ale ye kabaforo (majon) binfagan ye. A litiri saba de bë ke taari kelen na ; o bë bëñ bido 4 ma ; ale bido kelen ye litiri 0,875 ye. Belateri bë ke foro kono k'a damine kaba dantuma fo ka taa se a bulu 2 wala 3 boli ma.

Poropokisur (Propoxusur) 75 % WP (PM). Ale bë ke ji la.

Poropokisur (Propoxusur) CE 200 (200g/l) A garamu 200 bë ke litiri 1 ji la. Taari 1 bë furaké ni garamu 100 wala garamu 200 o bë bëñ ji litiri tilan wala litiri 1 ma.

o mana bo yen, aw bë sumansi furakelanw ni furakeminénw soro yen.

Otuma a ye wuli joona, a'ka Isa Danbele ka yoro magen, ni Ala sonna aw te nimisa fiyewu

Sajo

Bamananna, dumuni kolo girin dalen bë jø kan.

Cikéduguw la, njø caman bë mogo min fe, a bë fo k'e ye njomasaya te gansan ye. Masaya yere sintin la, masa tun ye saba ye : njomas, dugumasa walima masake, tarabumasa. Masa to o to mana ye kofe, olu bëe bë nin masa saba ninnu nöfe. Ni jø te mogo min labo bamananna, o tigilamögö bë jate sëgenbagatow fe. Anw fe yan, jø ye suguyaba fila ye : sajo ni keninge. Suguyaba fila ninnu fanabe wolo suguya werew la.

Sajo bolofara minnu bë yen olu ye :

1°) Sajoba : Ale ka koro ni tow ye. A tonkurun ka bon wa a bë sëbekoro kise.

Sajoba ka suma, o de y'a to mogo caman y'a dali dabilo.

2°) Bobonin : Ale tonkurun man bon ka sajoba ta bönka a ka teli sajoba ye wa a bë sëbekoro kise.

3°) Sulaku : Ale tonkurun janya bë metere kelen ni tila hake bo. Jø den min ka teli ka cikela don da la teliya la sabu kise min bë bo a tonkurun kelen na, o ka ca ni tow tonkurun naani kise ye.

Jø in ka di mogow ye nka a sikolon man di, n'o te njësumaman te

4°) Nkasanjö : Si b'a tonkurun na. jø in ma ka di mogow ye kosebë sabu kono te se k'a tijë. N'u y'u sigi a tonkurun na k'u b'a dun a si bë turu u je na. Kono te se ka da si bë a la.

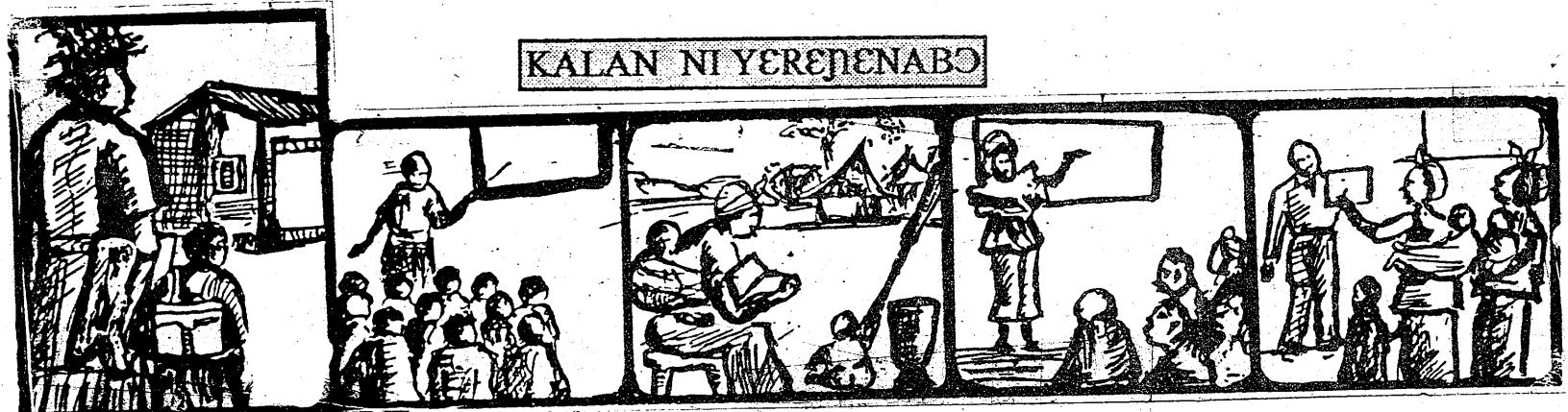
Nkasanjö ka teli nka a yere sikolon man di :

5°) Suna : A ka teli ni jø suguya bëe ye. Suna ko "Ni suman suguya fen o fen teliyara ale ye, o n'a den bo a kaman koro". Nin ye kaba tigelimatö ye.

Suna kise jø bë i n'a fo a jirannen don. Mogow b'a dan ka kongo kunben n'a ye.

Ni suna be dan, dugu bëe bë bo don kelen danni fe. Ni min y'a ta dan mogo tow jø walima ukö, kono b'o ban. Suna be ke dumuni minnu ye ka caya, olu ye basi ni dëge ye. A to man di ka sajo suguya tow ta bo.

6°) Tasumanin : Ale ye njësi kura ye jamana in na. A ni suna bëe dama ka kan teliya la. A kise ka je. N'a sera, n'i y'i jo k'a foro laje, a bë ke i kono ko jøtonkurunw de sirilen bë ni bagije ye.

Keneyako lajeba Joro

Karidon zuwenkalo tile 5, lajeba kera Joro, Segu mara la, kalan ni yerejénabó hukumu kóno ka jésin keneyakow ma. A kera jamako dan ye. Komandan Modibo Sidibe n'o ye minisiri ye min jésinnen be keneyya ni hadamadenya sabatili ma, ale tun be kéné kan ka fara Modibo Mayiga kan n'o ye porozé jekulu kuntigi ye min ka baara jésinnen be den ka keneyya ma. Olu bolenko yen, mögo werew tun be laje in kéné kan. N'o ye :

- Jefu Barinesi : ale ye "Africare" mögo ye min sigilen be Mali la.

- Naneti Aliweyi ye kéri Mali jemögö dö ye.

- Robin Pulton o ye USAID mögo ye.

- Baarada werew minnu tun be laje in na olu ye UNICEF, USAID, CCA ONG, Adra Mali, Ofisiri (office riz), Sahélienne ani AT/D2 ye.

Laje in don benna "Africare" PSED ka san 5 ma Joro. A daboró walasa ka mögöw kunnafoni keneyya ni bange walawala sira la. Kunnafoniw dira mögöw ma sida ni kafolibanaw sörccogo la. Min ye musow jöyörö ye keneyya sira la, o dara olu tulo kan ka tila ka cew son hakili la u jöyörö la den ni

ba balosira la. Nin bee lajelen kofe, kunnafoniw dira fura lankolonw kéléli lahalaya la in n'a fo kumbilennin n'a nogonnaw.

Farikolojenajew ani tulonke komi tubabudon ni kóteba tun be laje in senkoro. Ladiyalifenw dira. Den min nogon te den tow la ; a balolen don ka je, a ka boloci dafalen don wa a ba kelen be fana ka peseli bato, ale ye ladiyalifen soro ka fara "Africare" dugu janiyanumantigiwkan ani minnu ye bee dan farikolojenajew la.

Laje in senfe an sera mögö damadöw ma k'u jininka u ka porozé ka baaraw la. U ye min soro ka foanwyé o kumbaba damadöw file nin ye.

Lidiya Kilemon -Anwaka ONG tögo ye "Africare". An sigilen be Joro dugu 53 la. An ka baaraw jésinnen be hadamaden haminanko caman ma. "Africare" Kéra ONG fölö ye yamaruya dira min ma ka boloci ke. O hukumu kóno an ye denmisén 38.002 bolo ci Joro arondiseman dugu 82 la. An ye laje in kérénkérén ka mögöw ladonniya keneyya siratige la walasa mögö min ka kéné, o ka se ka to keneyya la ; ni min man kéné, o ka

keneyya sabu sann'i ka kuma bana kan, i be do fo keneyya kan folo. Keneyya te dōwərə ye nisondiya, here, soro ani yekonuma ko.

Ali Watara (segelé kunnafoniw kafo yoro-Bamako) segelé be soro ji fe. A be se ka san kelen ke mögö la sanni a k'a yere jira. Walasaka segelé kele mögöw ka kan k'u wasa don pōnpeji tali la walima kaji seené ni temé walima fini kérénkerénenw ye. N'a bora ji saniyalen na, fura jenama foyi te bana inna. Segelébaat man kan ka don jibondon la. N'a ka banakise bora, joli ka kan ka furake ka je.

Mariyamu Famanta (Kéri Mali-Masina) Bangekolosiliko la, jamana caman y'u jésin bange joli ma. Mali y'a ta ke bangewalawala ye. Onafa be ba ni den ka keneyya sira la ani fa kan du musaka sira la.

Alu Danbele.

SAHELLENNE ka baara jésinnen be gafe dilan ma ani kunnafonisbenw. Baara in lawulila k'an fakanw jiriwa walasa bee ka kéné, si kana to dibi la. Jamana baara taabolo ka jeya bee ma.

Sigarati kasara ka ca

San o san, Mekalo tile 31 don kerenkerennen don, ka ke sigarati kondon ye dije kono. Mali kono, sigarati ka tijeni bonyana fo k'a dantemen. Salon Ponze dogotoroso doren na, sondimitow ni binedimitow la, keme o keme, 70 ye sigarati minnaw ye : 70 %. Bana min be wele kanseri, o suguyaw ka ca. Kanserito caman ye sigaratiminnaw ye. Dije kono, San o san, sigarati be mogo miliyon 2 faga. Fogonfogonbana caman be soro sigaratimin fe. Sigarati ka jugu hadamaden ka keneya ma, a ka jugu a ka possi konona ma. Nafa kelen si t'a la ; hadamaden halakili ko.

Mali ye cebo ke

Mali goferenaman bena sorodasi mogo 150 bila ka taa Uruwanda, kataa O.N.U. deme kele banni na. O y'a soro an ka jalatigi 10 tun be yen ka yoro. Mali sorodasi damadew be Burundi fana ani Liberiya. Fangay'ajira, kotijne don geleya be jamana kono, tijne don, fitine b'an yere fe yan korenfela la, nka o man kan k'a to Mali ka to ko farafinna kunko la.

Miliyari 10 ani miliyon 45 dira Mali ma

Faransi ye miliyon 30 di Mali ma, ka deme don E.C.I.C.A ma, o y'an ka lakolisoba do ye. Farajew ka tonba fana ye miliyari 10 ani miliyon 15 di Mali ma, a k'a yere bolomademe n'o ye. Kabini bi te, deme caman kera jamana in ye. N'o bee tun donna jamana joli dafe, sisantun b'a soro caman bora jamana ka segen na.

KUNNAFONIW KAFOYORO

Ngolonina sugu banna

Kabini Bamako suguba jenina san 1993 la, Bamako kafo nemogow y'a janiya ka suguba laben. O koson, u y'a jate mine ka sugu yelema Ngolonina. Baaraw damineni ni sisani ce ka jan kosebe. Yoro dow banna fo a fora ko mogow k'a laje ka yelema. Tijne na yelemani tun man di mogo caman ye. Nka an be don min na ko bi, sugu dilannna k'a ban. Feerelikela minnu tun be suguba la, o caman nan'u sigi Ngolonina sugu in na, nka caman fana be yen olu y'u ban ka yelema Ngolonina. N'an y'a laje tuma dow la, mogow tulo ka gelen. N'a fora ko faso dilanni, a be caman ne na ko goferenaman doren de kunkanko don k'a soro n'a fora faso, fasoden bee de ko don. Tijeni kera, a fora ko ka yoro bila ka nelema yoro were, min labenna ka ban, ne hakilila o man kan ka ke baasi ye. Dow koni yelemani kera diyagoya ye, wa u nana fana ka n'u sigi yoro min ka d'u ye, k'a soro a ka kan ka ke nemajlenya la. Hadamadenw sigiyoro be yen, bolimafenw fana joyoro be yen. An koni ka jate la mogo caman y'a faamu.

Ngolonina sugu taara ka hakili yiran-yiran dan, sisani a kera sebe ye. Sooin a bena kurubonkari.

Ka bo Sikaso mara la

Sikaso goferenneri Alahaji Seku Danbeli ni delegason do ye taama ke a ka mara kafo damadew la ka mogow lafaamuya ko dow kan, zuwenkalo tile 9 ka taa bila a tile 18 na. U ka taama in senfe, u ka jate bor'a kan ko do farala koricikelaw ka soro kan. Taari kelen o taari keln na, keme sara la, min farala soro koren kan, o n'a dogoya bee, a be ta ben 38

ma (38 %). Usumani Gindo n'o ye Sikaso mara CMDT kuntigi ye ale y'a jirako Sefawari jaasili kera sababu yek'an ka senefenw sankorota. A y'a jini cikelaw fe u ka fara pogon kan ka ke AV ye walasa ka deme soro ka bo bankiw yoro.

Goferenneri ka delegason ye wele bila cikelaw ma u ka lenpo ni takisiw sara walasa mara walawalali ka sira soro. N'o kera, o be ke sababu ye ka ne soro kalanko geleyaw ni mara lakananikow la.

Kajolo

Dugukoloko mankan be Miseni kubeda ni Kediwari kubeba do ce. Miseni ye Kajolo kafo kubeda do ye. Ani Kajolo ye kilometre 50 ye. Mankan in be senna a be san 4 bo. Ko in dara jamana fila ninnu faamaw tulo kan nka o n'a ta o ta dilancogo ma soro a la felo. Dowenkaw ni Kalekaw n'olu ye Miseni dugaw ye, olu ka jate la, Bange kubeda mogow n'o be Kediwari fe, olu be temen u ka dugukolo dance kan n'o ye Npikonko ye. U bena don mali dugukolo kan ka forokuraw bin, ka jiriw tige ani fana k'a ke nagarilabo ye. An ka jamana cikelaw y'a jira k'olu tena son nin ko in ka to sen na. Sikaso mara goferenneri delila ka seben ci Korogo goferenneri ma Kediwari walasa u ka je ka dilancogo jini geleya in na fokaben konona na. Nka an be don mina ko bi, halisa Kediwari faamaw ma kan bo. A be i ko u ma geleya in jate.

Sanke laboli

Sanke laboli hukumu kono, San depite Yusufu Tarawele ani dugu laadalako kuntigi ka fara dugu maaba camankan, olutaara u sen jo yoro in na ka baara

nebilaw sigi sen kan. Sanke ye ko ye min be San dugu dafé. Kodinge bëna kònobo ka se fo taari 11 ma. Nafolo min bëna don baara in dafé, o taara jo miliyon 65 la. CMDT de b'a nafolo bo, Sankaw yere b'a bololabaaraw ke. SATOM ye taari 200 laben kaban, n'o bëna ke lekònona ye malo be sene min na.

Buguni

Lakoliden cemisennin 5 tora Bawule ji la Buguni zuwenkaalo tile 11. U si be taa san 12 hakela. K'u to sennayaala la ji dawolo la, kuruntigi do de y'u wele u ka n'a deme k'a ka kurun kura sama ka bila ji la. U kelen ka kurun bila ji sanfe, u donn'a kònó. U ni kuruntigi ye waatinin ke munumunu na ji kan. U bëna se ji dawolo la tuma min, kurun kelekura ka dafiri n'u ye. Monnikela dòw tun be yen. Olu de bolila ka na u deme ka cénin kelen ni kuruntigi yere bo. Denmisén 5 to kònì ma se ka labo. Olu tora ji la ten. Lere 3 kasara in kofe, u su yelen, u donna ji dawolo yere la yen ka kejnen ni laada ye.

Jëna

Woto Jalo ye Npegela ka ye a si be taa san 70 la. A burana ye Birijan ye ; o ni Npegela ye kilometer 7 ye. Woto n'a muso kelela zuwenkolo la. Muso bolila ka taa a faso la. Ce tugur'a nöfe fo a buranala. A talen a furumuso soro u ka so a ye npamuru je fila bo muso la k'a jogin. Buramuso donnen a den n'a biranke ce, woto Jalo dusu bo ko jugu ye npanmuru ke k'a buranmuso faga. Buramuso in si be san 84 la. Sandaramaw sera ka woto Jalo mine an be don min na bi a be Sikaso kasobonba la sann'a ka kiri don ce.

KUNNAFONIW KAFOYORO

Cominí kera Kotonu awiyason na

Taratadon, zuwenkalo tile 7, Arajo Faransi y'a jira, ko dòrogu feerela mögo fila minena Kotonu awiyason 1 la. Nizeriyakaw tun don. U tun ye dòrogumugu kilo 1 ni garamu 600 kunun. O kera cogo di ? A be fo dòrogu in ma "HEROYINI". U y'a ke mananin dòw kònó, kasoro ka olu kunun kelen-kelen. Duwajew sera ka dòrogu tarafikan ninnu mine cogo di ? Siga kelen u la Benen duwajew fe, u y'u lasago yorodola, kasoro ka fura di u ma. O fura in be mögo lafon, walima ka i kònobi yorónin kelen. Okelen min ke, tarafikan fila in ye mananinw falen fon. Utuntaat don dòrogu in feere Ameriki.

Musokoroba san 70 wolola den 5 la

Nin ye bunahadamaden ka dagabanakow do ye. Hadamaden ma foyi nepini ni Masatala m'a deme o sira kan. Losi Anzelesi, o ye Ameriken jamana duguba do ye. Yen, musokoroba do denkonege dara, bawo a jiginna denjerennin 5 la. Musokoroba in togo ye Ana Lusi, a si ye san 70. A ce togo Esiteban Lusi, o si ye San 55 ye. Den tun te u bolo, u dun tun t'a fe ka sa konanya la ; musokoroba dun si temenna denwolo ma. O be ke cogodi ?

Dögötör jolen do de kera sababu numan ye musokoroba in ma ; a jiginna duuruninw na : ce 2 ani muso 3.

Mögösogo dunnaw

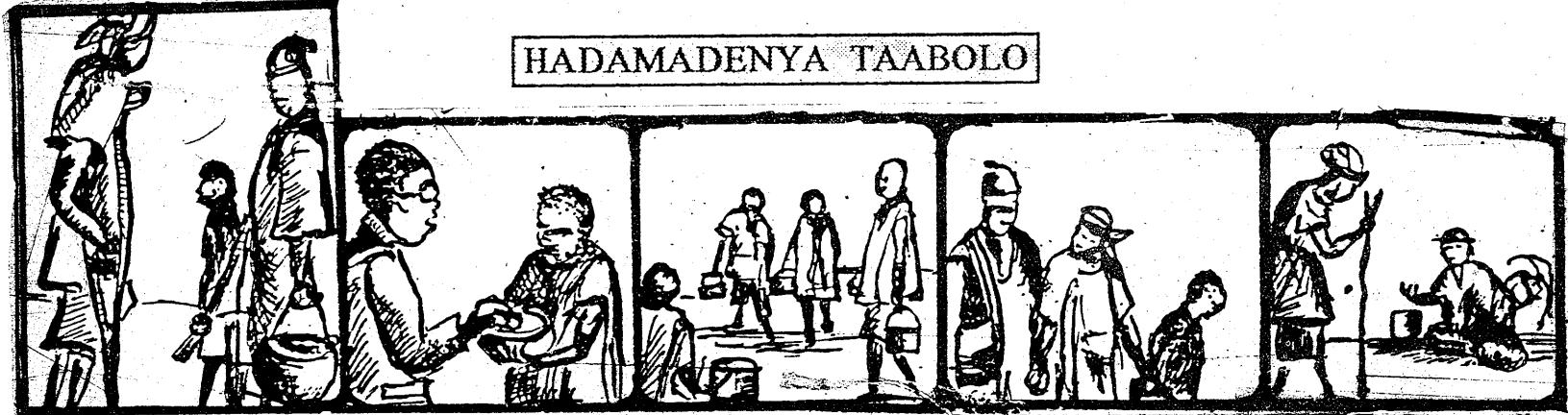
Dulominna jekulu do ye u dulominna mögo saba faga kasoro ka kelen sogo tobi k'o dun. Nin dakabanako in kera Irisi jamana

kan. Jekulu in mögo kelen minena polisiw fe.

Sinuwa jamana kan
Zang Ayiguwo ni zu Peyu ye polosiw ye. K'u to yorokolesi la sufé nin ce fila de be bin musow kan minnu be baara ke oteliw ni dumunike yorow 1a; San 4 temenen ninnu kònó, u jera ka bin muso 40 de kan. Sariya y'u nòmine k'u faga.

Nizeriya
Nizeriya duguba min n'a be wele ko Abeyokuta zuwenkalo tile 20, karangada sogora mögów da la. Somaw ye daga don dugu fanbee fe ka aladeliw ke walasa Mushud Abiyola kana soro ka mine fanga fe. Soma musoman yere de ta tun ka jugun ni cew ta ye. Hakili lajigin na Mushud Abiyola de tun ye se soro Nizeiya peresidan sugandi kufolé la. Sordasiw y'o bo a ma ka sigi fanga la. O kow kera salon. Zuwenkalo in na, Mushud Abiyola y'a yere ke peresidan ni arime kuntigiye. O ma ben fanga ma minke, u y'a jini k'u b'a mine k'a datugu. A sera k'i dogo tile damado. O de koson somaw ye daga don ko ni mögo o mögo, n'e temenna daga ninnu dafe ko i be sa. Okelen sa, abeyokutokaw si ma se ka bo da fe. U ye tile mume bee ke sojuw là. Nka ko ma taa ka dan ke ; Musvud Abiyola minena kalo tile 22. Amerékenw ni Angilew y'a ka mineni in lagosi ka d'a kan a be se ka ke sababu ye ka demokarasi segin ko.

J. A Kulibali
Mahamadu Konta
Job Tera.

HADAMADENYA TAABOLO

FINE KA KASARA SINEBUGU

Ntenendon awirilikalo tile 4, bugun wulila ; fineba tilenna ka ci. A ye tijeni ke Sinebugu (Zenzana mara la). Kasara in kera tasumano ye. Fine ye tasuma ta ka bila ga do la. Fine bonya kojugu, ga minnu be lamini na, olu bee manana. Bagan minnu tun sirilen b'u koro, o bagan ninnu be jenina ka ban pewu. Mogo si tun te se ka gereg yoro ninnu si la. Hee makariko, hinetoko, jigitigewale ani magosa ! Tasuma bonya kojugu, dafeduguw mogow bolila ka n'u magen walasa ka tasuma faga. Tasuma ye tile dooma ke k'a soro a ma se ka faga. Dugu ka ciden sera komandan ni FIDA ka lakolidenw ma, u ka na tijeni laje. O yorebees, FIDA ni

komandan ka cidenw sera yen walasa ka kasara in kasabi jatemine.

Kasara in sera du 8 de ma. O dutigiw togo file : Bancini Jalo, Nuhun Jalo, Bama Tarawele, Baba Jalo, Bina Jalo, Kalifala Sangari, Karimu Jalo ani Koni Jalo. Tijeni barika bonyana Koni Jalo de ka du kono.

Fen minnu tijenna, olu file nin ye :

- Ga 11
- Syokala, bin ani tigakala tonni 30 noggon,
- no jigine 5 : tonni 10 ani kilo 300 noggon,
- finikama tonni 1 noggon,
- Kaba (majon) kilo 500
- Kantiga tonni 3 ani kilo 800 (forobaforo dugumogo werew)

- siso wolonwula n'a kono minenw.

- waru mugu d 600

- bagan nogo maralen tonni 50 noggon (tonyoro 12)

- Sigilan caman (kalakaninw)

Sinebugu ye cikebugu ye min ma sene mine ni fila ye. Ola, fanga ka cidenw ni cikelaw ka tonjemogominnu be Zenzana ani FIDA ka duguyiriwa tonba n'o ye CPAP (sepapu) ye, olu sera Zenzana, ka bolomademe jira dugu la ani ka dugaw ke u ye malidenw bee togo la. Ala ka dugu kisi nin noggon kasara ma ani Mali dugu bee.

Yaya Damele

Zenzana

FARAFINNA DENMISENW KA DON

Zuwenkalo tile 16, san 1976, Afiriki "du Sud" lakoliden farafin caman fagara nansara siginfew ka polosiw fe. Nansara siginfew tun y'a jira, ko farafinw ka lakolisow la, kalan bee bena ke olu ka kan na. O ma ben farafinw ma. Ka koro, kalan tun be ke Angilekan de la, a ka to o cogo la, o de tun ka di farafinw ye.

Farafin lakolidenw banni nansara siginfew ka kan na, o doron de kera u fagakun ye. Tubabu siginfew ka polosiw ka o baara jugu in ye dije bee togo. Dije bee y'u jalagi, k'u lagosi. Yaasa o don be se ka to hadamadenw hakili la, O.U.A., O.N.U. ni U.N.I.C.E.F. jera ka Zuwenkalo tile 16 ke farafinna denmisenw ka don ye. San o San, o don mana se, dije bee be je ka kunnafoni caman di farafinna denmiseniw lahalya kan, yaasa fura be se ka soro uka

geleyanw la. Nenajew be laben o kene kan, denmisenninin be jama nisondiya n'u ka tulonw ye. Ladiyalifenw fana be se ka d'u ma, o senfe.

Geleya minw be farafinna denmisenninw kan bi, o te se ka fo ka ban : o dow ye dumunidese banaw ye, ladonbaliya, kalonbaliya, baarantanya, kelew (denmisennin caman be sa fu, kelew senfe farafinna) ani Sida.

Segenbaato jamanaw kono, denmisenw ladonni, u ladamuni, u ka kenya sabatili, u kalanni n'u ka baarakow ye geleyabaw ye u bangebagaw kan.

Bangebaaw caman deselen be u yere kelen ka musakaw koro, kumate denw ta mana fara o kan. O de kama bangebaaw kelen-kelen bee ka kan k'i hakili sigi denwolo fe. Den caman wolo ye kojuguba ye, jurumuba be a la, n'i te se denw donniw koro, fo ka ta u se mogoya ma

don min na. Bi, n'a ka di mogo o mogo ye, i be se k'i ka den srotaw dan hake la ; ka a ke i sago ye.

Jamana segenbaato la, goferenamanaw ka kan k'u kun don denmisenni fanba ka kenya ko, ladamuko ani u ka kalankow koro, bawo se te bangebaaw ye. Do ka kan ka fara densara kan. Mali kono densara ye keme 2 ye, o te temen bonbon songo kan kalo kono.

Bi, geleya min be farafinna denmisenninw kan, o noggon te dije fan si denmisenw kan. O.N.U. ka tonw b'u seko la an ye, an demebagafarajew ni O.N.G. dow fana b'u se la, nka baara fanba be bangebaaw de bolo. Bangebaa kelen-kelen bee ka kan k'a hakili to ko kelen na : I fanga be se den hake min donni tali koro, i ka dan o ma.

Mahamadu Konta

FOSI TE BEN BO

Basiru kulibali.

Ben de y'a to jorokaw ye feere soro u ka sugu jeniniko la. A be san damado bo, tasuma be Joro sugu jeni ka tijeniba ke. A menna mogow ma se ka sugu in jenini sababu don. San 1982, taratadon do, ka

ben selifana waati ma, tasuma wulila sugu kono. O kelen, dugutigi n'a ka konseyew ye joggon dalaje ka tasuma sababu jini. Dow y'a jira ko wayew ka dibi tasuma be se ka sugu mine. O san y'a soro waye dow tun be sugu dawolo fe, dow yere tun be sugu kono. Dugutigi n'a ka konseyew ye jatemine ke tasuma ka tijeninona. N'a bora ga kelen-kelen doron na, sugu ga to bee tun jenina nin don in. Usoro ka se komandan ma ka ben kelen kan. U ye gaw tila kokura kasoro ka wayew bo suguda la pewu. O kelen sa, an ye san damado ke baasi fosi ma ye Joro sugu kono.

Mogow hakili latigelen, san 1993, ntenesu do fe, tasuma ye sugu mine tun ka tijeni caman ke. Dugu denmisew bee bora i ko ntankulu, ka tasumako in jenini. U y'a kolosi ko nsonw de be tasuma bila sugu la. Jaa n'olu desera sonyali la dugu kono, u be tasuma don sugu la. ni mogow bora sufie sa k'u be

taa tasuma faga, nson ninnu be soro ka don u kan, k'u mago sa. Denmisew y'o faamu min ke u ye yamaruya jini komandan ni dugutigi fe ka birigadi sigisenkan walasa ka dugu lakana. Olu ye yamaruya di u ma ko sabu dugu be se ka lakana cogo o cogo, k'o be ben olu ma. Komandan y'u deme ni baarakeminew ye n'o ye filew ni torosiw ani yaretangananw ye. Okofe, dugu nafolotigiw y'u bolo fara joggon kan ka nafolo d'u ma. Denmisew soro ka dugu kolosili damine. Kabini o kera, kasara dogoyara Joro dugu kono; jorokaw b'u da k'u hakili latige ka sunogo. Fosi m'o ke ben ko. Hadamadenw mana ben, fosi t'o bo. Dudenw mana ben, du be diya. Dugudenw mana ben dugu be diya. Ni duguw bee benna, o ye jamana yere diyalen ye. Jamana te jo ni ben te. Ala ka benjiidi an ka jamana kono here la.

Basiru Kulibali/Saheli Jensenbaa Joro

Batakiw

Saheli ni foli ka kan. ni be se ka waso ni Saheli ye bawo a y'an jigi fa kunnafoni siratige la. Nka foli b'a kanubaa n'a baarakela bee ye. (Musa Jabate, animatori, Tema-bankunmana Sekiteri la)

Anw be foli ni wale juman don ke ka taa Saheli dilanbaaw ma ukahakilipumanya na. Uye baaramin damine, n'o ye fasodenw kunnafonili ye jamana ka jetaa la, u kana salaya o la. An ka dugawu b'u ye.

Ali Berema Berete (Tona) n'a terike Baba ka bo Joro.

Saheli baarakelaw ne benin bataki ci aw makankanisondiyajiraw la. Aw ka nin baara diyara ne ye koseba. Nka foli b'aw bee ye. Aw ni ce aw ka baara puman na.

Sidiki Kulibali Daso-Numpeso/Suruntuna (San).

FURU JUJON N'A KECOGOYAW

Furu ju jora kabini dijne da tuma Ala fe, Adama ni Hawa ka jenogonya kono. Aju sigira fen minnu yere kama, o fenkelenw de sababu y'a to a bayelemana ka caya.

Ko kelen be yen min be nininkalikun bo ; o de ye ko cogo jumen na hadamaden fila doren sababu la, Adama ni Hawan'o ye ce ni muso ye, hadamadenw bugura ka dijne labo ka se ka nogen soro ka tila o konona na ka faranfasiya ka bo nogen na.

Nimogominiko i kajaabi soro nininkali in na, fo i ka ninini ke kabini lawale tarikiw la.

O la sa an b'a ye ko furu kecogoya minnu lakodonen don kosebe n'olu ye muso kelen furu ni muso caman furu ye, olu te furu jujon ye. Furu donna dijne kono a be san miliyon 3 bo. O waati, hadamadenw tun be nogen kan i ko kungosogo kululama be yaala cogo min. Furu dontuma dijne kono, oy'a soro hadamadenw y'a damine ka kabakuru ni bijekolo ani kolo dilan ka ke taman ni muru ni nagi ani bije ye. O y'a soro cew ni musow bee lajelen be nogen kan. U tun be je ka ce ni musoya ke ten k'a soro furu te u ni nogen ce. A ma men o kofe, kabilaw ni kolew daminena ka bange. O kelen de sa faranfasi damado jate daminena ka minne hadamadenw ni nogen ce i komi ce ni musoya sinjima fila ni nogen ce. Ka kabilakelen mogo furu nogen ma, hadamadenw tora o de la ka furu cogoya were bange min

ye ka mogow furu nogen ma minnu te kabilakelen mogow ye. Kabilakelakelen mogow ye. Kabila ni nogence furu tun be ke basira fe. Muso cesso ani bodo, olu kera somogoma ye o de la sa, furu kera hadamadenya tabiya gelen ye. O waati de kera furu suguya folofolo bangeni ye : o ye jekafuru ye.

Furu suguya filanan tun ye mogokelen furu ye, min ladamenen don kosebe. O te dowerye, ce kelen ka muso kelen ta (furu). Nka denw konide tun ye muso ta ye, n'u tun farala, nafamafenw tun be tila u ni nogen ce, ka d'a kan u tun be ben o kan. O waati centa tun be yen. Ni koro tun sara, a muso tun besigi dogonin kun wajibi la. Ce tun be se k'a muso baden dogomuso furu, ni muso tun ntanyana. Cogoya daw be yen furu tun be ke ten fana !

- Folo ye musotige ye. N'o tun kera, ce min be muso nofe o teri tun yamaruyalen be ka muso in kota, sann'aka ke ce ta ye ; nka ni muso tun sera k'a yere porokoto, a tun be se ka bin ce were da, min ni folo in te kelen ye. Filanan, o tun ye feere ye. Donnbolow tun be di, n'olu tun be jate i n'a fomusosara ; olu tun be di muso somogow ma. Tuma daw la yere, ce ni muso si tun te bo fosi kalama ; somogow tun b'a bee penabo u yere dama ni nogen ce.

Nin fen fila in bee de be jyekroba di muso ma, sabu a bee de b'ale kunkan.

Sanba pare

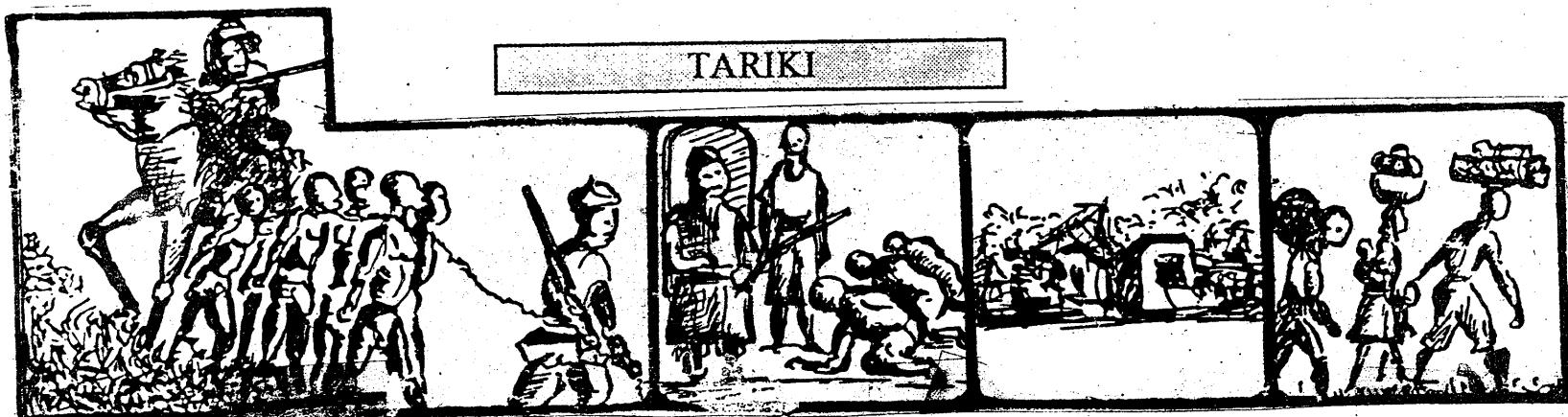
FURUKO NI JANFA

Pelengana ye Segudugu do ye. A be jate Segu kinw fe bi. A dugulamog daw ye

muso jini Falo (Bila kafo fe). Kono tun ka kan ka ke jinan, nka sanni a waati ce musoce fakoroba faatura. O la u y'a jini muso somogow fe ko koro ka bo a ma k'a ke singaye Ben kera o kan fo ka don di n'o tun ye zuwenkalo tile 23 ye. Musobennaw taalen u muso nofe, somogow k'u ma ko kabini dugu jera, olu m'u den ye ; ko a na terimus si te dugu kono. A kera dusukasiko dan ye. O dugusaje, musobenna ninnu seginna so ka kibaruya jugu in da musoce somogow tulokan o y'a soro jama koni nana ka yoro bee fa ; labenw bee kelen don ka ban.

Ko in ma ben musoce balimamuso ma. O wulila ka don dugu kono. A koseginnen, a nana mogokorobaw laje k'a fsi i ye ko npogotigi do be dugu kono, ko somogow ka taa o jini a balimake ye. Oln fana wulila ka se npogotigi in somogow ma k'a jini u fe furu la. Komi furusira be nin du fila ce ka koro, geleya fosi ma soro kola. O yoromibee worow ni furusirifew bee jinina ka na. U ye furu siri k'a penajew ke. A kera jecidiya dan ye

Berchima Wulale

Biton Mamari Kulibali

Biton Mamari Kulibali

Bamanan tun sigilen bœ Toron, bajœ ni bawule ni njogon ce, keneke fe. U y'u to yen kajigin Masina kan. U sigira marakaw, bozow ni sœmœw ce la. san bi duuru njogon kœn, bamanana nana fanga sœrœ, k' u jatigiw bœe don u ka mara kœn. Yorœnin kelen, ka a ta Tumutu fo Kurusa banan kœro ; ka a ta Kayi, Noro, Murujan, fo Kœn (kœnwari), o bœe donna Segu ka marakœn. Bamanan ka yorœnin kelen bugunni sœrola Biton Mamari Kulibali ka kodœn, n'a ka cœsiri, an'a ka cœfarinya fe.

Biton fatun ye Fasine Kulibali ye. A ba tun ye Sunu Sako ye. Sunu furulen kœ san 50, Mamari bangera. A ko o la "ne ka den sœrœ bi to in na", o de kera Biton ye. Biton farala Mamari tœgœ kan nin cogo in na. Dœw fana b'a fœ, ko Mamari kœlen tœnkuntigi ye, ko o de y'a to ni Biton farala a tœgœ kan.

Biton lamœna i n'a fœ bamananden tœw, mœgœkœrœba bonya kœn, cœfarinya kœn, ani kœmœtu kœn. A tun cœ ka ni, a tun ka farin ; a tun ka kegun fana. A kera a fa njogon donso farin ye. Ola, a y'a dama dugu sigi baba kerefe, sido dœ kœro. U k'œma Sikœro. Olabanna ka ke Segu ye.

Bintœn ka masakeya dalilu sœrola bafaro fe. A ka Tœn kera a bolo kœlebolo belebele ye, a y'a sinsin min kanka yœro caman mara. Jœn sannenw ani minenew kœleeda la olu welela "Tœnjœnw = Tœn ka jœnw. Kelekece caman sœrolen, sœmœw ye kœleke kurun ni jagokœ kurun caman dilan Biton ye. Nafola caman sœrolen,

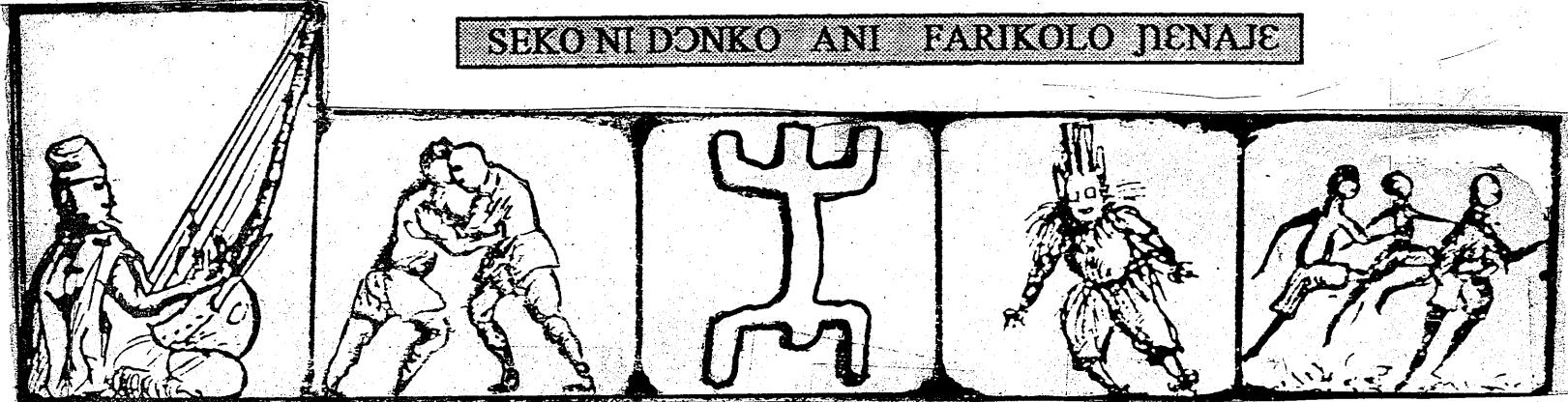
Biton ye Jœne sojœlaw wele ka na masakœso dakabana dœ jo a ye. Tarikitigwka fœla, Biton ye San 43 ke fanga la segu kunna. A tile la, Arabu waliju dœ nan'a yere kalifa Segu la. Marœku masakœma se k'a tege da abada morike in kan, k'a faga.

Biton laban farinyara, ka juguya, fo k'a dan temen. A ni mœgo o mœgo te kabilakelen na, a y'olu bœe mabœala (Tarawelew ni Jaraw). A ye Marakadugu kœnœntœnœ kele gansan. A tun bœ fo Segu naani ani marakadugu kœnœntœnœ. Ola Marakaw ye woro, kœgo, finiw ni jagofœn caman tige Segu la.

Biton faatulen kœ, a denke Dekœro sigira a nœna, Sebugu. O ka fanga labannna Sekura. Dekœro ma men Segu kunna. Tœnjœnw y'a janfa. Ali sigira o kœfe Segu kunna. Utubilen ka don silameya la, Tœnjœnw murutira. Tœnjœnkuntigi Ngolo Jara ye kudeta ke Ali la, ka Biton siw bœ golo kan pewu Segu kœn. Ngolosiwta fanga la fo ka na se Futankew nali ma.

Mahamadu Kœnta

SEKO NI DÖNKO ANI FARIKOLO JENAJE

FASIYA BENKADI KA SANYELEMA SELI

Fasiya Benkadi ka sanyelema seli

Fasiya Benkadi ye Kita jelidenmisenw ka tonye. Bee be kita jeliw joyoro don an ka jamana folisenw na. Jelidenmisen mogo 300 de jera ka ton in sigi san 1993 awirilikalo la. Ninan zuwenkalo tile 18 ni 19 uy'a sanyelema seli ke k'o nemogoya di Syekina Kamisoko ma n'o ye minisiri yeminsinnen be seko ni donko ma. Sibiridon wulafe jenaje daminena ni jeliw ka folikuluba ye n'a be wele ansanbulu Ensirimantali. Folikela ninnu ye folisen dumanw suurujaman kan minnu donna mogow fe kosebe. Kajon Dansira ni Asetu Kuyate ani Nana Danba ye jama sewa. U ka foli diya ko jugu, mogo do w y'u sanga ni jamana folijekuluba ye min be wele ansanbulu ensirimantali nasonnali.

Sibirisu, folijekulu min bora Biriko n'o ye Kita dugu do ye, ale y'a joyoro fa sabu mogow tun sigilen be k'u kono ka d'a kan u donnen be kosebe n'u ka folisen dumanw ye. Folikulu

doweretun be kene kan n'o fanba ye musow ye. A kuntigi togo ko Fanta Jalo.

Jenaje barikamayoro yere bora karidon de. Nin don, folikela filaye jamanimisi wasa. O folikela ninnu ye Sankana ni Musa Jabate ye. Nin ce fila donnenten kosebe jamana kono. Sankana be dongsow dama de fasa da. A ka folifen ye sunbi ye. Juru 7 de be subi la. A ka folisen be wele ko soroya. Musa Jabate si be taa san 60 la. Nka a donkilida kan fe, i te o si d'a ma. A kan kadi o ye diya dan ye. Ale be donkilida daka dusu don cikelaw la. Sankana ni Musa Jabate ka donkilidiyara jama ye fo ka dama temen.

Seli in kera Mande bee lajelen ka seli ye sabu Kita ye Mande barikamayoro do ye. Minisiri Syekina Kamisoko y'a jirako Kitaye jamana sinijesigi do ye ka d'a kan jelidenmisenw kelen be ka naniya min ta, o be se ka ke sababu ye ka Mande seko n'a donko lakana. O sababu la minisiri ko Kita ye yoro ye hakili falen be se ka ke yoro min na jamana seko n'a donko kan. Sanni a da ka se nin kuma ninnu

ma, a bisimilara bulon kono kita jelikuntigi fe n'o ye Lasana Jabate ye. U ye bonya d'a kan ni Janjo ani duga ye n'o ye Mande foli korobaw ye.

Fasiya Benkadi min ye jenaje in sigi sen kan, ale ye baara damado ke jamana kono ka temen. A ye siniman dilan Kita tariki kan. O siniman dilanni benna miliyon kelen ni dooni ma. Fasiya Benkadi ye denmiseni 30 fara nogon kan ka ke folikulu ye ka folikeminew san miliyon kelen nogon. O bee kofe, a ye yorobarikaman 30 sungadi ka ke turisiw taayoro ye. Nka o yoro ma laben folo. U hakili b'a la ka musaka jini ka yoro ninnu dilan.

LABOLI KUNTIGI :
Sumayila Sanba Tarawele

SEBENIJEKULU JEMOGO :

Job Tera

SEBENNI JEKULU :

Morilaka

Jokolo Adama Kulibali

Alu Danbele

Sidalamine Ag Doho

Mahamadu Konta (Baginda)
Berehima Ulale (Segu)

Fatogoma Jara, Hawa Fofana (Faransi)

LABENYORO : B.P E352 Sahélienne Avenue O.U.A . tél : 23-14-29 Bamako.

JADILANNAW :
Alifa Yaya Jara Mamadou Kumare.

Labugunyoro
Mali offset
Hake : 5000

JENSENCOGO : Sayidu Tarawele
ani Saheli jensenjekulu.

Saheli ye deme soro ka bo :

Plan International

OXFAM. GB. , UNICEF
Coopération Française yoro.

SAHELI KA GAFE LABENNENW

- Hine nana. (Zuwenkalo 1992.)
- Un petit analphabète et autres récits (Marisikalo 1993)
- Problèmes de Santé et Systèmes Sanitaires au Mali (Zuwenkalo 1994)
- N sirin : Ni kera Kungo sogow ye.
- Karimu Kaja ni

GAFE MINNU BENA BO INCOS

- San 1992 jekataama babuw (Segu n'a lamini dugu damadaw la).
- San 1994 Jekataama babuw (Kangaba n'a lamini dugu damadaw la).